

På fantastisk vis lukker Deborah Levy os ind i sit liv og bibliotek

af Line Caroline Møller Christensen | apr 26, 2025 | Anmeldelser, Prosa

Skeens placering er den bedste form for blandede litterære bolsjer. Her fortæller Deborah Levy stort og småt om inspirationskilder, der har været med til at forme hende – i et væld af genrer. Her får jeg lov til at grine, lære, reflektere og blive inspireret på én og samme tid.

De første par afsnit af *Skeens placering* er et kig tilbage til en ung Levy, der i sin ungdom søger og finder identitetskabere i form af inspirerende kvindelige forfattere og supersejt fodtøj. Begyndelsen af værket er et glimrende eksempel på, hvordan Levy formår at flette det lette og det indholdstunge sammen på fineste vis, så jeg både sidder underholdt og beriget.

“Jeg forelskede mig i hende, før jeg havde læst en eneste af hendes bøger. Set med mine teenageøjne, som jeg malede med kohl for at se nihilistisk og hærgnet ud (det var trods alt i punkens æra, og vi var alle i sorg over fremtiden), besad Colette en selvsikker skønhed, som hun alene ejede og kun gav fotografen til låns.”

Igennem værket introducerer Levy mig for nogle af de vigtigste mennesker, forfattere og kunstnere, der har været med til at forme hendes væren, tænkning og skrift. Værket er en alsidig samling af personlige anekdoter og skarpe faglige analyser – et væld af genrer fra breve til essays, et forord og et “farefuldt roadtrip gennem død, berømmelse og biler.”

Mange af disse udvalgte kunstnere og forfattere er fra det 20. århundrede – heriblandt Colette, Duras, Francesca Woodman, Lee Miller, J.G. Ballard, Virginia Woolf, Simone de Beauvoir og Paula Rego.

Når kunsten afmonterer den patriarkalske fortælling

Værket starter med en fortælling om Levys første fascination af den franske forfatter Colette, da hun stadig er helt ung. Hun støder på et billede af den glamourøse forfatter. For Levy, som få år forinden er flyttet til Europa fra Sydafrika, er Colettes billede med til at forme synet på den fascinerende kvindelige, europæiske forfatter som et ideal. Dette første afsnit er poetisk navngivet "badet i en bue af fransk lys" og lægger på mange måder den feministiske linje, som værket følger – en linje, der kredser om, hvad det har villet sige at være kvinde, og ikke mindst skabende kvinde, igennem det sidste halvandet århundrede og frem til i dag.

Levy fortæller anekdoter om kvinder, der er blevet gemt væk som muser, sat i rollen som husmødre, tvunget ned i en såkaldt kasse af hysteri eller på andre måder forhindret i at udleve deres fulde kreativitet og autentiske liv. Hun fremhæver kvinder, der gennem kunsten har udfordret billedet af den kvindelige skaber og kvinden som sådan. Her om den portugisiske billedkunstner Paula Rego:

"I mødet med serien *Depression* fra 2007 forstår man, at det fulde spektrum af kvindeligt følelsesliv har fået konkret form gennem en enestående frygtløs kunstner. Dette er endnu en gang værd at notere sig i kunsthistorien – og ikke kun som fodnote. Det er, som om Rego anerkender, at ja, der findes fortryllelse, begær, forræderi, berømmelse, glæde, flugt ind i fantasien, stærk seksualitet, politisk formål – mest udfoldet i Abort-serien *Untitled* (1999) – og ja, der findes magisk tænkning og kærlighed, men der findes også dette."

Fra skriftens væsen til citroner på køkkenbordet

Skeens placering beskæftiger sig i høj grad også med, hvad det vil sige at skabe som en identitetsskabende praksis – ikke udelukkende som en kvindelig erfaring. Her beskriver Levy sin egen erfaring som skrivende (skabende) menneske, og hvordan det skrivende – og andre skrivende – er med til at forme én som menneske:

"Litteraturen er et godt hjem for det menneskelige sinds rækkevidde. Det kan være et tilflugtssted for alle bevidsthedens dimensioner, også det ubevidste. Hvis den skrivende er åben over for den tanke, og hvis vi er interesserede nok i opgaven, vil vi finde frem til vores egne litterære strategier til at opbygge dette hjem. Bevidsthed vil i denne forbindelse ikke sige bevidsthedsstrømme, men snarere bevidstheden om den overordnede komposition af vores historie. Denne komposition vil have sin helt egen særlige skrivedadfærd, sådan som Roland Barthes så smukt formulerede det."

Fra emner som skriftens væsen bevæger hun sig også omkring citronerne på sit køkkenbord, og hvordan de opløfter hende på en kold britisk vintermorgen. Hun er, som man kender hende, i et spektrum mellem det lette og det teoretiske, det anekdotiske og det filosofiske. Værket indeholder en lang række sjove, finurlige og eftertænksomme scener fra hendes liv – i både det store og det små. Så hvis man har lyst til at lære eller grine – eller begge dele – så er *Skeens placering* et oplagt værk at kaste sig over.

INFO

Deboray Levy: *Skeens placering*

Forlaget Vinter

Oversat af Juliane Wammen

2024